

INFORMACJA

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.) za 2020 rok**

OSTROŁĘKA m a j 2 0 2 1 r .

INFORMACJA

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.) za 2020 rok.**

I. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.) może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży.

Zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy, zezwolenia wydawane są po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy.

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy, rada gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta), odrębnie dla:

- 1) poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych;
- 2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży;
- 3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Rady Miasta Ostrołęki uchwałą Nr 290/XXVIII/2020 z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, ustaliła dla terenu miasta Ostrołęki:

1. Maksymalną liczbę 180 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- 1) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 50 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) 50 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu.

2. Maksymalną liczbę 265 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- 1) 105 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu
(z wyjątkiem piwa),
- 3) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu.

Rada Miasta Ostrołęki podejmując ww. uchwałę, w stosunku do dotychczas obowiązującej uchwały, dokonała zmian w poszczególnych rodzajach napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza miejscem sprzedaży. Ogólna, maksymalna liczba zezwoleń ustalona dla terenu miasta Ostrołęki nie uległa zmianie.

Na podstawie art. 12 ust. 3 ww. ustawy rada gminy ustala, w drodze uchwały, zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Rada Miasta Ostrołęki ww. uchwałą zabroniła usytuowania na terenie miasta Ostrołęki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości mniejszej niż 100 m od obiektów kultu religijnego, przedszkoli, instytucjonalnych placówek pieczy zastępczej, szkół, z wyjątkiem szkół dla dorosłych i szkół policealnych. Odległości te mierzone są wzdłuż najkrótszych ciągów jezdnych i pieszych, pomiędzy wejściem do obiektu, a wejściem do punktu sprzedaży napojów alkoholowych. Przez ciągi jezdne rozumie się istniejące ulice, a przez ciągi piesze istniejące chodniki.

W związku z tym, że istotą zawartego w uchwale zakazu, jest ochrona funkcjonowania wymienionych obiektów oraz przebywających w nich osób przed szkodliwymi, negatywnymi skutkami spożywania napojów alkoholowych, zasady usytuowania pozostawiono bez zmian.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy, zezwolenia wydaje się na podstawie wniosku przedsiębiorcy. Do wniosku o wydanie zezwolenia należy dołączyć:

- 1) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych;
- 2) zgodę właściciela, użytkownika, zarządcy lub administratora budynku, jeżeli punkt sprzedaży będzie zlokalizowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym;
- 3) decyzję właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, potwierdzającą spełnienie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 r. do Prezydenta Miasta Ostrołęki wpłynęły 84 wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ogółem wydanych zostało 151 zezwoleń, w tym:

1) na sprzedaż w placówkach handlowych:

- 31 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 29 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
- 28 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,

2) na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych:

- 24 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
- 12 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,

3) 16 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez rozrywkowych, festynów, koncertów.

Zestawienie porównawcze z lat 2018 – 2020.

Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- **w roku 2018 - ogółem wydanych zostało 160 zezwoleń**, w tym:
 - na sprzedaż w placówkach handlowych - 109 zezwoleń;
 - na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych - 43 zezwolenia;
 - na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych - 8 zezwoleń;
- **w roku 2019 - ogółem wydane zostały 133 zezwolenia** w tym:
 - na sprzedaż w placówkach handlowych - 71 zezwoleń;
 - na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych - 55 zezwoleń;
 - na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych - 7 zezwoleń;
- **w roku 2020 - ogółem wydanych zostało 151 zezwoleń** w tym:
 - na sprzedaż w placówkach handlowych - 88 zezwoleń;
 - na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych - 47 zezwoleń;
 - na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych - 16 zezwoleń.

Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, występuje się o opinię do Zarządów Osiedli, na terenie których mają być uruchomione punkty sprzedaży. Natomiast w przypadku wniosków przedsiębiorców, którym upływa termin ważności zezwoleń i zwracają się o ponowne ich wydanie, występuje się do Komendy Miejskiej Policji oraz do Straży Miejskiej o informację, czy funkcjonowanie placówki nie powodowało zakłóceń porządku publicznego.

Przy odbiorze zezwoleń, właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych zobowiązuje się do przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i

nietrzeźwym oraz zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu. Przedsiębiorcy informowani są, iż w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy. Zapoznawani są także z obowiązującymi przepisami i sankcjami, jakie grożą za ich nieprzestrzeganie.

Zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia. Kontrolę planuje się i przeprowadza się na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t. j. Dz. U. 2021 poz.162), po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej.

Przed sporządzeniem planu kontroli zidentyfikowano następujące obszary przedmiotowe, w których ryzyko naruszenia przepisów ustawy, jest największe:

- 1) nieprzestrzeganie określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności:
 - a) sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw,
 - b) sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z naruszeniem zakazów określonych w ustawie;
- 2) nieprzestrzeganie określonych w ustawie warunków sprzedaży napojów alkoholowych;
- 3) nieprzestrzeganie zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych,
- 4) wpływanie skarg na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych niezgodnie z przepisami prawa.

Naruszenie przepisów w wymienionych obszarach przedmiotowych skutkuje:

- 1) cofnięciem zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- 2) zakazem występowania z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu,
- 3) nałożeniem kary grzywny.

Sporządzony został ogólny schemat procedur kontroli przedsiębiorców:

1. Zawiadomienie przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 47 ust. 2 ww. ustawy.
2. Doręczenie przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej, przed przystąpieniem do czynności kontrolnych, imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, zgodnie z art. 49 ust.1 ww. ustawy.
3. Zapoznanie kontrolowanego z zakresem kontroli oraz jego prawami i obowiązkami.
4. Dokonanie przez kontrolującego wpisu do książki kontroli przedsiębiorcy.
5. Przeprowadzenie czynności kontrolnych w zakresie i czasie określonym w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli.
6. Sporządzenie protokołu kontroli.
7. Doręczenie kontrolowanemu przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej, protokołu z kontroli.
8. Postępowanie pokontrolne (wystąpienia pokontrolne, wnioski o ukaranie, postępowanie administracyjne - zawiadomienia, decyzje).
9. Sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z art. 18 ust. 10 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w przypadku nieprzestrzegania określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, organ zezwalający cofa zezwolenie na jego sprzedaż. Przedsiębiorca, któremu cofnięto zezwolenie, może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu.

W związku z tym, że sprawy ładu i porządku publicznego leżą w gestii organów powołanych do jego utrzymania, występuje się do Komendy Miejskiej Policji o informację odnośnie przeprowadzonych interwencji. Organ, który w toku postępowania ustalił fakt łącznego spełnienia wszystkich przesłanek wymienionych w ustawie, a więc powtarzającego się co najmniej dwukrotnie w okresie 6 miesięcy, w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy, zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt, jest zobowiązany cofnąć zezwolenia na sprzedaż alkoholu w takim lokalu. Podstawa do cofnięcia zezwolenia powstaje wtedy, gdy przedsiębiorca prowadzący punkt sprzedaży nie powiadamia organów powołanych do ochrony porządku publicznego o zaistniałych zakłóceniach. W 2020 roku Komenda Miejska Policji nie informowała o zakłóceniach

porządku publicznego związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych, które mogłyby być podstawą do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia zezwoleń.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowało:

- 1) 88 punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w punktach handlowych,
- 2) 67 punktów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w gastronomii.

Lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w porównaniu do roku 2019, obrazuje poniższe zestawienie:

Osiedle	2019 r.		2020 r.	
	Sklepy	Gastronomia	Sklepy	Gastronomia
Stare Miasto	4	14	4	15
Łazek	6	3	6	3
Leśne	2	1	2	1
Starosty Kosa	4	3	4	3
Śródmieście	12	25	14	26
Sienkiewicza	3	2	4	1
Łęczysk	3	-	3	-
Parkowe	8	2	8	2
Traugutta	1	2	1	2
Witosa	7	6	7	5
Wojciechowice	4	5	5	5
Centrum	15	3	15	2
Stacja	10	1	9	1
Dzieci Polskich	5	1	4	1
Pomian	2	-	2	-
Bursztynowe	-	-	-	-

Ogółem	86	68	88	67
--------	----	----	----	----

Analizując rozmieszczenie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych rejonach miasta, można stwierdzić, że na terenie Osiedla „Śródmieście” i „Stare Miasto” jest największe zagęszczenie placówek gastronomicznych (26 i 15 punktów), natomiast na terenie Osiedla „Centrum,” i „Śródmieście” zlokalizowanych jest najwięcej sklepów (15 i 14 punktów).

W porównaniu do stanu punktów sprzedaży na dzień 31 grudnia 2019 r. stwierdzić można, że w 2020 roku liczba placówek handlowych uległa zwiększeniu o 2 punkty, natomiast liczba placówek gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych zmniejszyła się o 1 punkt. Działalność placówek gastronomicznych od dnia 15 października 2020 r. objęta została ograniczeniami, nakazami i zakazami wprowadzonymi ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Ustanowione czasowe ograniczenie prowadzenia przez przedsiębiorców działalności związanej z konsumpcją i podawaniem napojów, polegało na całkowitym zakazie prowadzenia działalności. Przedsiębiorcy, pomimo uiszczenia opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, nie mogli z nich korzystać.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. z limitów zezwoleń ustalonych uchwałą Rady Miasta Ostrołęki pozostało do rozdysponowania:

- 1) sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
 - a) 13 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - b) 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - c) 13 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu.
- 2) sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
 - a) 18 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - b) 1 zezwolenie na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - c) 1 zezwolenie na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu.

Informacja o wolnych limitach zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, każdorazowo zamieszczana jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

Za wydane zezwolenia naliczane są opłaty w określonej wysokości:

- 1) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 525 zł na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) 2.100 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,
- 4) za jednorazowe zezwolenia w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń.

Opłata podstawowa dotyczy przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, obowiązani są do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży alkoholu w roku poprzednim przekroczyła:

- 1) 37.500 zł dla napojów o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa – wnosi opłatę w wysokości 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 2) 37.500 zł dla napojów o zawartości od 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) - wnosi opłatę w wys. 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 3) 77.000 zł dla napojów o zawartości powyżej 18 % alkoholu – wnosi opłatę w wysokości 2,7 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim.

Opłaty wnoszone są na rachunek Miasta Ostrołęki w każdym kolejnym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem, w trzech równych ratach w terminach do dnia 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego lub jednorazowo w terminie do 31 stycznia danego roku kalendarzowego.

W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłaty dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

Zgodnie z art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy, zezwolenie wygasa w przypadku niedopełnienia w terminach obowiązku:

- a) złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4, lub

b) dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5.

Na podstawie art. 18 ust. 12a, w przypadku, o którym mowa w ust. 12 pkt 5 lit. a, zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od dnia upływu terminu dopełnienia obowiązku złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4, jeżeli przedsiębiorca w terminie 30 dni od dnia upływu terminu do dokonania czynności określonej w ust. 12 pkt 5 lit. a nie złoży oświadczenia wraz z jednoczesnym dokonaniem opłaty dodatkowej w wysokości 30 % opłaty określonej w art. 11¹ ust. 2.

Natomiast zgodnie z art. 18 ust. 12b ustawy, w przypadku, o którym mowa w ust. 12 pkt 5 lit. b, zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od dnia upływu terminu dopełnienia obowiązku dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5, jeżeli przedsiębiorca w terminie 30 dni od dnia upływu terminu do dokonania czynności określonej w ust. 12 pkt 5 lit. b nie wniesie raty opłaty określonej w art. 11¹ ust. 2 albo 5, powiększonej o 30 % tej opłaty.

Przedsiębiorca, któremu zezwolenie wygasło z przyczyn określonych w ust. 12 pkt 5 ustawy, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaszeniu zezwolenia.

W 2020 roku wszczęto 3 postępowania administracyjne wobec przedsiębiorców, którzy nie uiszcili opłaty w terminie określonym ustawą. W wyniku przeprowadzonego postępowania przedsiębiorcy wnieśli na konto Miasta Ostrołęki opłaty dodatkowe w ogólnej kwocie 5.370,63 zł.

Ogółem, za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2020 r. naliczono opłaty na łączną kwotę 1.050.486 zł. Natomiast w latach ubiegłych naliczone zostały kwoty:

- 2018 - 1.038.916 zł;
- 2019 - 1.084.768 zł;

II. Finansowanie działań profilaktycznych

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania

alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Środki pozyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych są przeznaczone na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, które zgodnie z art. 4¹ ustawy, należą do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja ww. zadań jest prowadzona w postaci, uchwalanego corocznie, gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz w zakresie minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu. Program wyznacza obszary, w jakich będą podejmowane działania mające na celu:

- ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikające ze spożywania alkoholu przez mieszkańców miasta Ostrołęki,
- zredukowanie zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Program stanowi część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrołęki na lata 2017–2023”, przyjętej uchwałą Nr 335/XLVIII/2017 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 22 czerwca 2017 r. i wpisuje się w cel operacyjny określony w Narodowym Programie Zdrowia, który obejmuje profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zakłada współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień.

Zadania określone w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w 2020 r. realizowały m. in. następujące podmioty:

1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest samorządową jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania z zakresu interwencji kryzysowej i specjalistycznego poradnictwa. Jako samodzielna jednostka organizacyjna Miasta Ostrołęki funkcjonuje od 7 listopada 2006 r. Zgodnie z art. 19 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 1876, ze zm.), prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu.

Podstawowym celem działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej oraz zapewnienie schronienia osobom i rodzinom z terenu miasta Ostrołęki, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie. Naczelną zasadą, którą kierują się pracownicy OIK, jest udzielanie natychmiastowej pomocy każdej osobie, która zgłosi się do Ośrodka, a także osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, jeśli pracownicy Ośrodka zostaną o takiej sytuacji poinformowani. Ośrodek pełni rolę ratowniczą, interwencyjną i terapeutyczną. Obowiązuje w nim dyskrekcja i indywidualne podejście do klientów. Pomoc udzielana jest adekwatnie do potrzeb klienta i możliwości Ośrodka.

Podstawowe zadania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce określa statut (uchwała Nr 291/XLI/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 27 listopada 2008 r.) oraz regulamin organizacyjny jednostki.

Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce należy między innymi:

- 1) Interwencja kryzysowa stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
- 2) Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.
- 3) Poradnictwo prawne, realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
- 4) Poradnictwo psychologiczne realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.
- 5) Poradnictwo rodzinne obejmujące szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
- 6) Terapia grupowa realizowana przez funkcjonowanie grup samopomocowych lub grup wsparcia.
- 7) Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zatrudnienie kadry:

W 2020 r. w ramach otrzymanych środków z tytułu opłat naliczanych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych OIK zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy (1 etat) pedagoga, który ukończył Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (szkolenie I⁰). Wykorzystanie wiedzy i doświadczenia ww. specjalisty pozwoliły na poprawienie jakości udzielanej pomocy osobom (także potrzebującym schronienia) doznającym przemocy oraz ułatwiły kontakt i motywowanie sprawców przemocy do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej. Wynagrodzenie pedagoga całkowicie opłacane było z ww. środków. Ponadto częściowo opłacano wynagrodzenie psychologa, który w roku 2020 prowadził terapię z osobami korzystającymi ze schronienia i innymi osobami zwracającymi się do OIK po pomoc psychologiczną. Psycholog prowadził również pogadanki profilaktyczne dotyczące przemocy domowej i choroby alkoholowej w ostrołęckich szkołach.

Na podstawie umowy – zlecenia, w OIK pracowało:

- pięciu pracowników socjalnych, którzy w ramach wykonywanych zadań pełnili dyżury w siedzibie Ośrodka w przypadku przebywania w Ośrodku osoby, której udzielano schronienia; udzielali kompleksowej pomocy osobie przebywającej w schronieniu poprzez zorganizowanie posiłku; przeprowadzali wywiady środowiskowe z osobami przebywającymi w schronieniu,
- specjalista do prowadzenia grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w środowisku osób uzależnionych od alkoholu,
- specjalista do prowadzenia indywidualnych spotkań terapeutycznych z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie oraz z osobami doznającymi przemocy domowej,
- lekarz psychiatra – do diagnozowania klientów OIK wymagających wizyty u lekarza psychiatry oraz udzielania wskazówek pracownikom OIK do dalszej pracy z klientami.

Formy udzielanej pomocy.

O formach udzielanej pomocy przez OIK, mieszkańcy Ostrołęki informowani byli poprzez portal internetowy, ulotki, plakaty oraz przez współpracujących z OIK funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, kuratorów, pracowników oświaty i ochrony zdrowia.

W ramach działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielane jest schronienie osobom, które doznają przemocy. Mogą one skorzystać z czasowego schronienia w celu izolacji od sprawcy. Osoby te mają zapewnione bezpieczeństwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Czas schronienia wynosi do 3 miesięcy. W czasie pobytu w OIK zakwaterowane osoby, wspólnie z pracownikami przygotowują i wcielają w życie plan naprawy kryzysowej sytuacji i wyjścia z przemocy. W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 7 osób: w tym 3 kobiety i 4 dzieci. Okres zamieszkiwania ogółem przez te osoby wynosił 221 świadczeń (gdzie za jedno świadczenie należy przyjąć 1 nocleg dla jednej osoby). Ze schronienia w OIK korzystały głównie kobiety z dziećmi w sytuacji przemocy w rodzinie. Prowadzona była z nimi praca terapeutyczna.

Przyczyny udzielanej pomocy oraz liczba osób objętych pomocą:

Lp.	Przyczyny udzielanej pomocy	Liczba osób
	Przemoc w rodzinie ogółem (przejawiająca się w jednym lub w większej liczbie rodzajów przemocy)	447

1.	w tym: - przemoc fizyczna - przemoc psychiczna - przemoc ekonomiczna - przemoc seksualna - wyrzucenie z domu	165 367 83 12 8
2.	Alkoholizm Współzależnienie	257 220
3.	Inne uzależnienia	36
4.	Utrata bliskiej osoby	16
5.	Myśli, tendencje samobójcze	11
6.	Konflikty	245
7.	Problemy wychowawcze	58
8.	Bezdomność	6
9.	Trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym	88
10.	Trudności z radzeniem sobie z agresją	6
11.	Pozostałe problemy	227

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jako jednostka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego udzielał:

a) Porad prawnych:

W ramach zawartej umowy – zlecenia prawnik z kancelarii adwokackiej w Ostrołęce, udziela klientom OIK oraz mieszkańcom miasta Ostrołęki porad prawnych - we wtorki i piątki w godzinach od 16⁰⁰ do 18⁰⁰. W 2020r. podczas 104 spotkań udzielono konsultacji prawnych 84 osobom (kilkanaście osób było dwukrotnie).

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba spotkań	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne indywidualne	84	104 w tym: 9 telefonicznie	84	294

b) Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym:

Pedagogicznego:

Pedagodzy zatrudnieni w OIK w ramach swoich obowiązków udzielali wsparcia i porad osobom i rodzinom w sprawach rozwiązywania problemów i konfliktów rodzinnych, prowadzili interwencje w sytuacjach kryzysowych oraz wsparcie indywidualne i rodzinne. Pedagodzy pracują codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ponadto każdy z nich raz w tygodniu dyżuruje w Ośrodku do godziny 20⁰⁰.

Poniższa tabela wskazuje ilość osób, które skorzystały z różnych form pomocy pedagogicznej, liczbę spotkań z klientami, liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach klientów.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba spotkań	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne rodzinne w tym:	438	830	227	807
Interwencja kryzysowa	124	406	100	401
Mediacje małżeńskie	8	16	4	16
Wsparcie indywidualne	306	408	123	390

c) Psychologicznego:

Do zadań psychologów zatrudnionych w OIK należy w szczególności podejmowanie terapii psychologicznej dotyczącej problemów rodzinnych, osobistych wynikających z braku umiejętności komunikowania się z innymi, braku umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z otoczeniem oraz terapia uzależnień.

Poniższa tabela wskazuje liczbę osób korzystających z pomocy psychologów OIK w zależności od formy udzielanej pomocy, liczbę osób w rodzinie klienta korzystającego z pomocy oraz liczbę spotkań terapeutycznych.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba spotkań	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne indywidualne w tym:	394	1507	245	828
Interwencja kryzysowa	8	29	8	30
Terapia rodzinna	2	6	1	4
Terapia indywidualna	384	1472	236	794

Należy wskazać, że liczba spotkań terapeutycznych pedagogów i psychologów z osobami potrzebującymi wsparcia kształtowała się od jednego do kilkunastu spotkań dla jednego klienta.

d) Punkt konsultacji psychiatrycznej.

W 2020 roku nadal w OIK zatrudniony był lekarz psychiatra, który udzielał porad klientom OIK oraz wskazówek pracownikom Ośrodka do dalszej pracy z klientami. Pacjenci kierowani byli przez specjalistów OIK w celu oceny stanu psychicznego i ewentualnego dalszego leczenia w odpowiednich placówkach leczniczych. Większość konsultowanych pacjentów to osoby pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, w których dochodziło do przemocy psychicznej, fizycznej bądź ekonomicznej wskutek nadużywania alkoholu lub przyjmowania innych substancji psychoaktywnych przez jednego z członków rodziny. Lekarz był do

dyspozycji jeden raz w tygodniu (środa) lub każdorazowo na umówioną wizytę (w przypadku pilnej konsultacji).

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba spotkań	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne indywidualne: porady psychiatryczne	40	59	40	79

W ciągu 2020 roku lekarz psychiatra udzielił 40 konsultacji psychiatrycznych w tym: dla 21 klientów oraz 19 wskazówek dla specjalistów OIK. Skonsultowano 21 osób (w tym: 16 kobiet i 5 mężczyzn). W okresie pierwszych obostrzeń związanych z Covid – 19 i nakazem pozostawania w domu, lekarz psychiatra nie przyjmował pacjentów osobiście, prowadził teleporady, a w 19 przypadkach udzielił wskazówek pracownikom OIK do dalszej pracy z klientami. Przeważająca liczba osób wymagała jak najszybszego włączenia leczenia farmakologicznego oraz podjęcia odpowiedniej psychoterapii, z tego 10 osób zostało przeniesionych do leczenia w poradni zdrowia psychicznego; 6 osób, po rozpoznaniu, zostało skierowanych do poradni leczenia uzależnień; 1 osobę skierowano do Poradni Rehabilitacyjno-Readaptacyjnej „Nadzieja” w Ostrołęce (w celu podjęcia terapii dla osób współuzależnionych lub w celu podjęcia leczenia od substancji psychoaktywnych); 1 osoba wymagała hospitalizacji psychiatrycznej z uwagi na objawy wytwórcze bądź myśli samobójcze. Wystawiono jej skierowanie do Oddziału Psychiatrycznego w Ostrołęce; 3 osobom udzielono porad psychiatrycznych. Badani pacjenci wymagali pilnej konsultacji, co nie było możliwe w ramach poradni zdrowia psychicznego z uwagi na ponad trzymiesięczny termin, wyznaczony zgodnie z kolejką oczekujących. Przeważająca większość konsultowanych osób to ofiary przemocy domowej; osoby wywodzące się z rodzin dysfunkcyjnych, z zaburzeniami adaptacyjnymi oraz syndromem DDA; bądź osoby samotne, które nie potrafią zadbać o siebie i samodzielnie poprowadzić swoich spraw. Część konsultowanych osób nie wymagała farmakologicznego leczenia psychiatrycznego, ale pomocy w codziennym funkcjonowaniu z uwagi na ociążałość psychiczną bądź zniedołężnienie, czy też zaburzenia osobowości. Wszyscy konsultowani pacjenci uzyskali pomoc psychologiczną w OIK. Najczęściej rozpoznawane zaburzenia to: zaburzenia adaptacyjne i ostra reakcja na stres, objawy depresyjne, lękowe,

somatyzacyjne oraz uzależnienie od alkoholu bądź innych substancji psychoaktywnych, współuzależnienie lub choroby psychiczne. Spora część zdiagnozowanych osób nie zgłosiłaby się sama do lekarza psychiatry, gdyby nie zostali skierowani przez pracowników OIK i tym samym ich stan psychiczny systematycznie się pogarszał. Prawdopodobnie podjęcie leczenia psychiatrycznego zapobiegło próbom samobójczym w przyszłości.

Grupy samopomocowe i wsparcia.

W 2020 r. przy OIK funkcjonowała jedna **grupa wsparcia** dla osób doznających przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym. Spotkania odbywały się na zasadzie grupy otwartej. Na spotkania mogły przychodzić osoby z terenu miasta Ostrołęki. U większości osób została wdrożona procedura „Niebieskiej Karty”. Uczestniczki motywowane były do uczestnictwa w takich spotkaniach, podczas spotkań grupy roboczej w związku z prowadzoną procedurą.

Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w środowisku osób uzależnionych od alkoholu.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba spotkań	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Pomoc specjalistyczna grupowa	5	60	5	21

Grupa wsparcia miała charakter profilaktyczno-terapeutyczny. W ciągu 2020 r. roku w spotkaniach grupy uczestniczyło 5 osób. Grupa zbierała się raz w tygodniu (poniedziałek) na dwugodzinne spotkania.

Głównym celem grupy wsparcia było zatrzymanie przemocy i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Szczegółowe cele grupy to: zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i zagrożonych przemocą; konieczność odrzucenia mitów i stereotypów dotyczących przemocy domowej; uświadomienie skutków wynikających z trwania w kręgu przemocy; rozszerzenie oferty pomocy dla osób „dotkniętych” przemocą domową. Dodatkowym celem była konieczność zdefiniowania przez osoby współuzależnione jasnych oczekiwań względem otoczenia oraz realizacja własnych celów i potrzeb. Specjalista prowadzący grupę przekazywał uczestniczkom wiedzę na temat przemocy domowej, choroby alkoholowej - jako stymulatora zjawiska przemocy, współuzależnienia - jako lustrzanego

odbicia alkoholizmu, uczył rozpoznawania faz przemocy we własnej rodzinie, zmieniał stereotypowe myślenie na temat agresji, przekazywał wiedzę na temat obowiązujących praw i uczył jak je egzekwować. Pracował z uczestniczkami nad budowaniem poczucia własnej wartości i wyjścia z roli ofiary np. poprzez ćwiczenia nowych konstruktywnych zachowań. Obok psychoedukacji, która miała wpływ na poprawę sytuacji uczestniczek, prowadzone było ogólnie rozumiane wsparcie poprzez dzielenie się z grupą swoimi problemami, budowanie poczucia przynależności, nadziei na pozbycie się problemu, dostarczanie wzorców konstruktywnego zachowania oraz możliwości rozładowania problemu.

Grupa wyznaczała aktywność członków do poszukiwania zmiany nieprawidłowych procesów zachodzących w rodzinie, zachęcała do szukania sposobów obrony przed atakami przy jednoczesnym zrezygnowaniu z zemsty i walki ze sprawcą. Nawyki wprowadzone w trakcie spotkań grupy, wytworzyły w uczestniczkach umiejętność działań obronnych i zmobilizowały je do kolejnych działań.

Grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją.

W 2020 r. w OIK zatrudniony był psycholog z uprawnieniami do prowadzenia programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy domowej. Głównym celem takiego programu było dostarczenie wiedzy, nabywanie umiejętności oraz modelowanie zachowań konstruktywnych u uczestników, w kierunku zaprzestania stosowania przemocy. Na przestrzeni roku na konsultację wstępną do trzech psychologów OIK zgłosiło się 6 osób (5 mężczyzn i 1 kobieta), którzy wyrazili chęć pracy indywidualnej, z czego wszyscy podjęli terapię w kierunku zaprzestania przemocy. Wszystkie osoby wyraziły zgodę na udział w programie korekcyjno-edukacyjnym i kontynuują go.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba spotkań	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Pomoc specjalistyczna: grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją (sprawców przemocy domowej)	6	63	6	25

Ogółem ze specjalistycznego poradnictwa w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce skorzystało 948 osób z 588 rodzin (2054 osób w rodzinach).

W związku z pandemią, od marca do połowy lipca 2020 r. z wieloma klientami pracowano poprzez kontakt telefoniczny oraz on-line. Z takiej formy współpracy korzystały głównie osoby młode (16 - 28 lat). Poprzez platformę ZOOM udało się przeprowadzić spotkania profilaktyczne z młodzieżą oraz nauczycielami ostrołęckich szkół. Klienci starsi (powyżej 50 r. ż.) wybierali kontakt telefoniczny lub rezygnowali ze spotkań. Jednocześnie osoby, które chciały spotkać się osobiście ze specjalistami OIK, miały taką możliwość. Spotkania odbywały się w reżimie sanitarnym, uwzględniającym wszelkie obowiązujące zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Działania profilaktyczno-edukacyjne OIK.

W ramach działań edukacyjnych i zapobiegania niepożądanym zachowaniom wśród młodzieży, psycholog Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce w 2020 r. prowadził zajęcia psychoedukacyjne z uczniami ostrołęckich szkół. Tematyka spotkań dotyczyła m. in. przemocy domowej oraz rówieśniczej, uzależnień, dorastania do odpowiedzialności za siebie, kryzysów uczniowskich i ich zapobiegania, zaburzeń osobowości. W przeprowadzonych zajęciach (17 godzin lekcyjnych) uczestniczyło 302 uczniów i 55 nauczycieli. Ze względu na pandemię spotkania z młodzieżą odbywały się tylko przez cztery miesiące tj: od stycznia do marca w szkołach w kontakcie osobistym, a w grudniu tylko on-line.

Działania koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Na potrzeby realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ostrołęka w OIK zatrudniony jest koordynator ds. przeciwdziałania przemocy. Głównym celem pracy koordynatora w 2020 roku było zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy. Zadaniem koordynatora było również: nadzorowanie terminowej i właściwej realizacji zadań Grup Roboczych zajmujących się procedurą „Niebieskich Kart”; usprawnianie współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie i wypracowanie procedur pomocowych w środowiskach dotkniętych przemocą; udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy; motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej; rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku

lokalnym; monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; podejmowanie interwencji mających na celu powstrzymanie przemocy w środowisku.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. w Ostrołęce wszczęto 62 procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:

- 56 założonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce,
- 2 założone przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce,
- 1 założona przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce,
- 1 założona przez pracowników oświaty,
- 1 założona przez służbę zdrowia,
- 1 założona przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Procedura była wszczynana dwukrotnie w przypadku 13 rodzin, zaś w 38 rodzinach kontynuowana była 2019 roku. Łącznie w 2020 r. prowadzonych było 100 „Niebieskich Kart” dla rodzin, w których wystąpiło uzasadnione podejrzenie występowania przemocy domowej. Do wszczętych procedur powołane zostały 62 grupy robocze, które na 406 spotkaniach dokonywały diagnozy przypadków i wspólnie z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie ustalały plan pomocy dla konkretnej rodziny. Podczas spotkań sporządzano niezbędną dokumentację: wypełniono 65 formularzy „Niebieska Karta – C” z osobami doznającymi przemocy oraz 60 formularzy „Niebieska Karta – D” z osobami podejrzаныmi o stosowanie przemocy w rodzinie.

W skład grup roboczych wchodził:

Koordinator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (uczestniczący we wszystkich spotkaniach Grup Roboczych),

- 16 dzielnicowych KMP w Ostrołęce,
- 25 pracowników socjalnych MOPR w Ostrołęce,
- 17 pracowników ostrołęckich szkół i przedszkoli,
- 6 pracowników OIK,
- 10 kuratorów sądowych i społecznych,
- 6 członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrołęce,
- 5 asystentów rodziny.

W spotkaniach grup roboczych brały udział osoby, których problem przemocy dotyczył bezpośrednio. Wspólnie ze specjalistami ustalały plan wsparcia dla rodziny. Każda z osób była informowana o możliwości skorzystania z pomocy: psychologicznej, prawnej, poradnictwa rodzinnego, medycznego i zawodowego oraz z różnych form świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W trakcie prac grup roboczych od klientów uzyskano informacje o różnego rodzaju działaniach podjętych przez instytucje na rzecz danej rodziny oraz zostały podjęte, między innymi, następujące działania i decyzje w ramach pracy grup roboczych:

- 30 osób skierowano do terapeutów uzależnień w OIK,
- 20 osób skierowano do psychologów OIK,
- 6 osób umówiono z psychiatrą współpracującym z OIK,
- 2 osoby skierowano na terapię do psychologa MOPR,
- 2 osoby podjęły terapię w Ośrodku Terapii Uzależnień w Ostrołęce,
- 11 osób otrzymało zakaz zbliżania do osoby doznającej przemocy,
- 10 osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej otrzymało nakaz opuszczenia lokalu,
- 21 osób złożyło zawiadomienie w kierunku art. 207 KK,
- wobec 2 osób stosujących przemoc w rodzinie została orzeczona eksmisja,
- wobec 7 rodzin sąd zastosował nadzór kuratorski,
- w 2 przypadkach sąd skierował osoby na leczenie odwykowe,
- w 13 przypadkach zostały złożone wnioski do MKRPA,
- 3 osoby zaczęły uczestniczyć w grupie wsparcia OIK,
- 9 dzieci zostało objętych pomocą psychologa szkolnego,
- 2 dzieci uzyskało wsparcie w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrołęce,
- 4 dzieciom zabezpieczono pobyt u najbliższej rodziny,
- 5 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do grupy korekcyjno-edukacyjnej w OIK dla osób nieradzących sobie z agresją,
- 3 rodzinom przyznano asystenta rodziny.

Ponadto:

- OIK skierował 10 pism do Sądu Rejonowego w Ostrołęce III Wydział Rodzinny i Nietletnich z prośbą o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą dzieci,

- OIK skierował 5 pism do Prokuratury Rejonowej w Ostrołęce z prośbą o podjęcie działań w ramach kompetencji Prokuratury,
- OIK przesłał kopie dokumentacji do Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce dotyczącą 22 procedur „Niebieskiej Karty” w związku z toczącym się postępowaniem.

Ze specjalistycznej pomocy oferowanej przez OIK (psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, terapeutycznej, schronienia, grup wsparcia oraz lekarza psychiatry) skorzystało 447 osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz 62 osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

W 2020 r. zostało zamkniętych 58 „Niebieskich Kart” z powodu:

- ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy - w 28 przypadkach,
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań – w 30 przypadkach.

W 42 rodzinach procedura „Niebieskiej Karty” będzie kontynuowana w roku 2021.

Superwizja.

W ramach środków finansowych OIK, przeznaczonych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w 2020 r. zostały przeprowadzone 4 superwizje dla 36 członków Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego w Ostrołęce.

Analiza z wykonania budżetu za 2020 r.

WYDATKI

ROZDZIAŁ 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Budżet na 2020 r. wynosił: - 140 000,00

Wydatkowano w 2020 r. - 139 999,90

Kwota 139 999,90 złoty została wydatkowana na:

- wynagrodzenia osobowe 64 000,00
- dodatkowe wynagrodzenie roczne 8 384,49
- składki na ubezpieczenie społeczne pracodawcy 12 300,00
- składki na FP 1 700,00

- wynagrodzenia bezosobowe dla pracowników pełniących dyżury w OIK oraz podejmujących interwencje w stosunku do osób będących w kryzysie, lekarza psychiatry, osób prowadzących grupy wsparcia, 39 615,49
- zakup niezbędnego wyposażenia oraz materiałów biurowych 5 000,00
- zakup artykułów żywnościowych przeznaczonych dla osób wymagających schronienia 500,00
- prowadzenie superwizji grupowej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych 6 400,00
- odpis na ZFŚS 2 099,92

2. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t. j. Dz. U. 2020 poz. 821, ze zm.), dotyczące działu II ustawy - Wspieranie rodziny.

Zgodnie z w.w. ustawą, placówki wsparcia dziennego w formie świetlic, wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny poprzez pomoc w opiece i wychowaniu, zapewniając dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

W strukturze ZPWDz funkcjonuje sześć świetlic, w tym trzy finansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi:

- „Elfy” przy Placu Dworcowym 4,
- „Gwarek” przy ul. gen. J. Hallera 13,
- „Promyk” przy ul. gen. Z. Padlewskiego 51B.

Wychowankowie świetlic to w większości dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, samotne rodzicielstwo, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, wielodzietność, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane były bez skierowania, a ich pobyt w świetlicach nieodpłatny i dobrowolny. Do placówki dziecko może zostać

skierowane przez Sąd. Zgodnie z regulaminem ZPWDz, do świetlic uczęszczały dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach można było przyjąć dzieci młodsze.

W związku z ogłoszonym stanem epidemicznym w kraju, decyzjami Wojewody Mazowieckiego działalność świetlic była zawieszona w terminie 12.03.2020 r. – 24.05.2020 r. Po raz drugi działalność placówek wsparcia dziennego zawieszono w terminie 24.10.2020 r. - 17.12.2020 r. Następnie od 28.12.2020 r., zgodnie z § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21.12.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 poz. 2316, ze zm.), świetlice mogły realizować swoje zadania wyłącznie z wykorzystaniem metod i technik porozumienia się na odległość. Wychowawcy pracowali zdalnie w terminie 16 – 28.03.2020 r. W pozostałym czasie zawieszenia działalności świetlic pracownicy pełnili dyżury w placówkach, realizując zadania zgodnie z zakresem obowiązków, poza bezpośrednimi zajęciami z dziećmi oraz kontaktując się z rodzicami i dziećmi z ofertą zdalnej pomocy w nauce lub udzielenia wsparcia.

W pozostałym okresie sprawozdawczym placówki były otwarte od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. Poza okresem 01.01 – 11.03.2020 r., świetlice funkcjonowały w podwyższonym reżimie sanitarnym, stosując się do Rekomendacji dotyczących działalności placówek pobytu dziennego wydanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 21.05.2020 r. i 12.11.2020 r. Rekomendacje dotyczyły m. in. liczby dzieci na określonej powierzchni w jednym czasie, pomiaru temperatury ciała, stałości osobowej grupy świetlicowej i wychowawców, dezynfekcji dłoni, osłony nosa i ust, organizowania zajęć kulinarnych i dożywiania dzieci, oświadczenia rodziców o stanie zdrowia dzieci, zakazu uczestniczenia w zajęciach lub podejmowania pracy przez osoby z objawami przeziębieniowymi, wietrzenia pomieszczeń i dezynfekcji powierzchni użytkowych. Powyższe wytyczne zawarte zostały w sporządzonym na potrzeby jednostki dokumencie pod nazwą „Procedury bezpieczeństwa w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce”. Wszystkie działania i zadania podejmowane podczas bezpośredniej pracy opiekuńczo – wychowawczej z dziećmi, realizowane były z zachowaniem zalecanego reżimu sanitarnego.

W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia świetlic dostosowywano do potrzeb dzieci, które przychodziły przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. W czasie ferii

i wakacji świetlice otwarte były w godz. 8 – 16. Wychowankowie otrzymywali drugie śniadanie i podwieczorek w formie jogurtów pitnych, bułek pakowanych pojedynczo i owoców.

W roku sprawozdawczym Pracownicy ZPWDz uczestniczyli on – line w następujących szkoleniach:

- „Diagnoza rodziny jako skuteczne narzędzie w procesie pomocy rodzinie” – 2 wychowawców,
- „Gry planszowe jako forma pracy z uczniem” - 1 wychowawca,
- „Zarządzanie sobą w stresie i zapobieganie wypaleniu zawodowemu u osób zawodowo zajmujących się profilaktyką i terapią uzależnień” – 1 wychowawca,
- „Zasiłki ZUS 2020 r.” – referent,
- „Szkolenie praktyczne dla koordynatorów dostępności, szablon planu wdrażania, praktyczne rozwiązania krok po kroku” – koordynator dostępności,
- „PPK 2020 w jednostkach samorządu terytorialnego” – kierownik,
- Superwizja w pracy wychowawcy – w każdym z 8 spotkań superwizyjnych, zorganizowanych przez ZPWDz, uczestniczyło po 5 - 6 wychowawców.

Celem szkoleń było zapewnienie osobom korzystającym z usług ZPWDz profesjonalnego wsparcia i opieki, a jednostce prawidłowej obsługi administracyjno – finansowej.

W 2020 r. z pomocy w opiece i wychowaniu dzieci skorzystało łącznie 70 dzieci z 54 rodzin. Liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych na koniec 2020 roku to 60 osób. Tabela poniżej ilustruje rozkład liczby rodzin i dzieci w poszczególnych świetlicach.

Tab. Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w opiece i wychowaniu w 2020 roku

Nazwa świetlicy	Liczba rodzin i dzieci w okresie sprawozdawczym		Liczba dzieci na koniec 2020 roku
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	
„Elfy”	24	32	25

„Gwarek”	16	19	17
„Promyk”	14	19	18
Łącznie	54	70	60

W 2020 roku liczba dzieci w świetlicach spadła z powodu stanu epidemicznego. Konieczność dostosowania liczby dzieci w świetlicach do wytycznych w zw. z COVID – 19, troska rodziców o zdrowie swoich dzieci oraz oferta zdalnych zajęć przyczyniły się do zmniejszenia liczby uczestników zajęć świetlicowych.

Działalność świetlic w 2020 roku opierała się o roczny plan pracy tworzony przez wychowawców, odrębny dla każdej placówki, ale na podstawie wspólnie ustalonych zadań:

- pomoc w nauce,
- wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi,
- rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego,
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- profilaktyka uzależnień.

Wymienione zadania miały na celu dobro dziecka i rodziny, a ich realizacja odbywała się poprzez podejmowanie następujących form pracy:

- zajęcia edukacyjne – pomoc w odrabianiu lekcji i wyrównywanie zaległości szkolnych, zabawy na komputerze z wykorzystaniem pakietów edukacyjnych, gry dydaktyczne,
- zajęcia mające na celu rozwijanie zainteresowań: zajęcia muzyczne, taneczne, teatralne, oglądanie filmów kinowych, zajęcia sportowe,
- pogadanki tematyczne połączone z dyskusją,
- indywidualne spotkania z rodzicami, pisemne lub telefoniczne kontakty,

- organizowanie spotkań z udziałem rodziców i rodzeństwa dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych, imprezy plenerowe,
- współpraca z pracownikami socjalnymi MOPR i asystentami rodziny ZPWDz w celu zaznajomienia się z sytuacją rodzinną dzieci,
- współpraca z pedagogami szkolnymi i wychowawcami klas w celu objęcia dziecka właściwą pomocą w nauce i zdiagnozowania jego problemów społecznych.
- prowadzenie zajęć wychowawczo - profilaktycznych z elementami programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używkami.

W każdej placówce wyznaczono czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi, mającymi problemy z nauką.

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic, oprócz przygotowanych przez wychowawców zajęć, korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Wychodziły na wybrane, poranne seanse filmowe, które w ramach współpracy z OCK, dla dzieci były bezpłatne. Odwiedzały muzeum, wychodziły na basen, korzystały z dostępnych sal sportowych, bawiły się w salonie zabaw.

Tradycyjna już, jednodniowa wycieczka wakacyjna odbyła się w sierpniu 2020 r. w dwóch 30 – osobowych grupach i dwóch terminach. Dzieci pojechały do średniowiecznej osady w Grudusku. Uczestniczyły w warsztatach archeologicznych, wykonywały magiczną lalkę (dziewczynki) i malowały tarcze rycerskie (chłopcy), tworzyły średniowieczny list - na papierze czerpanym - pisany gęsim piórem, zwiedziły grodzisko.

W 2020 r. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego został zaproszony do partnerskiej współpracy w projekcie „Akademia Małego Programisty”, dofinansowanego przez Fundację BGK w programie „Na dobry początek!”, realizowanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Ostrołęce. W zajęciach warsztatowych pn. „Mały programista”, dzieci każdej ze świetlic, uczyły się podstaw kodowania i programowania. W projekcie wzięło udział łącznie 18 dzieci z trzech świetlic.

W trakcie roku sprawozdawczego w świetlicach na bieżąco i w miarę potrzeb wymieniano lub doposażano je w drobne sprzęty i materiały, niezbędne do codziennego użytku.

Świetlica „Elfy” mieści się w budynku Dworca PKP. W placówce zatrudnionych było dwóch wychowawców w łącznym wymiarze 1,5 etatu oraz jeden pracownik obsługiwo – porządkowy pracujący na ½ etatu, który obsługiwał dwie placówki.

Ważniejsze i ciekawsze zajęcia w świetlicy „Elfy” w 2020 r.:

- „Sposób na nudę – wiklina papierowa zawsze na czasie”, „Laurka dla Babci i dziadka”, „Solą malowane”, „Ikona – to nie takie straszne”, „Lepianki wycinanki”, „Kasztanowe ludki”, „Zwariowane trio”, „Światowięże” – budowle przestrzenne z klocków Bamp, „Z farbami mi po drodze”, „Bransoletki z gumek”, „Kreatywnie z wykorzystaniem ryżu, makaronu, kaszy” - cykl zajęć plastyczno - technicznych rozwijających umiejętności manualne;
- „Pluszowe serce”, „Igiełka”, „Jak szyć na maszynie do szycia - nauka”, „Malowanie igłą na tekturze” – bloki tematyczne zajęć krawieckich mających na celu doskonalenie motoryki małej umiejętności szycia ręcznego i maszynowego;
- „Stacja ruch i taniec”, „Elfy trenują ju-jitsu”, „Ze sztangą za pan brat”, „Szalone balony”, „Zdobyc fortecę”, „Ruch to zdrowie”, „Lubię grać w piłkę”, „Bilard”, „Turniej gier stołowych”, „Na Elfią nutę”, „Don't worry be happy ”, „Przybij rurkę”, „Spokojnie mi”, „Belgijka” - blok zajęć muzyczno – ruchowo – sportowych;
- „Enter – program PowerPint”, „Muntimedialne gry”, „Enter – jestem w sieci”, „Google”, „Quizy on-line”, „Poruszam się w sieci” - zajęcia komputerowe miały na celu wyposażenie dzieci w wiedzę i umiejętności posługiwania się programami komputerowymi oraz nową technologią informatyczną.

Wychowawcy prowadzili zajęcia profilaktyczno – wychowawcze wykorzystując elementy programu „Trzy koła:

- „W głowie się nie mieści”, „Czy więzi społeczne mają znaczenie?”, „Rozpoznajemy emocje”, „Doświadczamy różnych uczuć”;
- „Jestem twórczy - szukam rozwiązań”, „Jesteśmy asertywni”, „Tolerancja”, „Konflikt - jak go rozwiązać”, „Powiedz nam coś o sobie”;
- „Z bezpieczeństwem mi do twarzy: bezpiecznie ze zwierzętami”, „Spotkanie z alpaką”;
- „Sensoplastyka”;

- „Uzależnieniom mówimy nie”;
- „Oddycham” - relaksacja.

Świetlica „**Gwarek**” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. W placówce zatrudnionych było dwóch wychowawców w łącznym wymiarze 1,5 etatu.

Ważniejsze i ciekawsze zajęcia w świetlicy „Gwarek” w 2020 r.:

- „Fantazja bez granic” – blok zabaw tematycznych pobudzających wyobraźnię i twórcze myślenie;
- „Z kulturą na Ty” – cykl zajęć zapewniających rozrywki kulturalne, np. „Co nam w duszy gra?”, „Sto wierszy na każdą okazję”, „Świetlicowe kino”;
- „Apetyt na zdrowie” – zajęcia wdrażające zdrowy styl życia i propagujące wypoczynek na świeżym powietrzu, np. „Zabawy z wagą ciężką”, „Kiełkujące zdrowie”, „Rowerowo – odlotowo”, „Balonowa siatkówka”;
- „Ecofriend” – zajęcia kształtujące właściwy stosunek do środowiska naturalnego;
- „Główka pracuje” – gry i zabawy rozwijające ciekawość świata i sprawność intelektualną: „Złapmy lwa – szachy po japońsku”, „Ola i Tomek odkrywają Europę”, „Kolorowa Europa”, „Klimat w Europie”, „Soczewka w szklance”, „Płyn czy ciało stałe”, „Eksperymenty z wodą i przyprawami”;
- „Easy English” – cykl zajęć okolicznościowych w języku angielskim (np. „Sudoku Spring”, „My room”, „Summer Holidays” itp.), pomoc podczas odrabiania lekcji z j. angielskiego, powtarzanie wiadomości przed sprawdzianem z j. angielskiego;
- „Mały twórca” – zajęcia plastyczno-techniczne: „Serce od serca”, „Śnieżnobiałe figurki”, „Tajemnicza postać – maski karnawałowe”, „Uśmiechnięta buzia”, „Kwiatek dla wszystkich kobiet”, „Zwiastuny wiosny”, „Zaczarowana kartka papieru - origami”, „Wesołe latawce”, „Opowieść o plastrze miodu”, „Jedyna w swoim rodzaju okładka na książkę”, „Jesienne stworki”.

Wychowawcy prowadzili niżej wymienione zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Miła wiadomość” - przygotowywanie książeczki i maskotki świetlicowej - rozwijanie zaangażowania i „dawania czegoś z siebie”;

- „Nić wzajemnych powiązań” – budowanie pozytywnych relacji w grupie;
- „Tu i teraz – zabawa w słuchanie” – zajęcia relaksacyjne;
- „Wakacyjna polisa trzeźwości dla naszych dzieci” – poznawanie niebezpieczeństw związanych z używkami;
- „Profilaktyczno – wychowawczy program przeciwdziałania agresji” – elementy: „Innymi oczami”, „Przepowiednia”, „Pomyśl o którymś dziecku”, „Żeński - męski”, „Odgadywanie życzeń”, „Ręka nie musi bić”, „Trojaczki”, „Cztery kąty”, „Okienka”;
- „Życ w przyjaźni” – elementy programów profilaktyczno – wychowawczych „Rozpoznawanie i pojmowanie uczuć” i „Uczucia, od których uzależniamy nasze życie”;
- „Stop fonoholizmowi – sposoby codziennych rozwiązań”;
- „Transport na plecach” - zajęcia wspomagające budowanie własnej wartości.

Świetlica „**Promyk**” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracowało w niej trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden na ½ etatu). W czerwcu jeden wychowawca przekierowany został do pracy w innej świetlicy ZPWDz w związku z usprawiedliwioną nieobecnością pracownika. Od listopada 2020 r. kolejny wychowawca, pracujący w wymiarze ½ etatu, przeszedł na emeryturę. Na dzień 31.12.2020 r. w świetlicy Promyk pracował jeden wychowawca.

Ważniejsze i ciekawsze zajęcia w świetlicy „Promyk” w 2020 r.:

- „Lekcja historii” – zajęcia dot. Międzynarodowego Dnia Ofiar Holokaustu, Dzień Żołnierzy Wyklętych, 81 rocznica napaści Niemiec na Polskę, 81 rocznica napaści Związku Radzieckiego na Polskę;
- „Kulinarne ferie” - „Przekąskowe babeczki na trzy sposoby”, „Pięć talerzy owocowych na ferie”, „Żeglarskie przekąski”, „Mała cukierenka - gofry”;
- „Sprawne dłonie” - zajęcia plastyczne „Karta walentynkowa”, „Mięciutki bałwanki”, „Leśne zwierzęta – origami”, „Świat bajek”, „Moje wymarzone wakacje”, „Bransoletki, kolczyki”, „Łódki, łodzie, łódeczki”, „Niezwykłe pomysły na recykling”, „Pióropusz indiański”, „Lato, wakacje, wolność”;

- „Ekologia naszych wód” - lekcje z ekologii, pomoc podopiecznym w projektowaniu pracy plastycznej na ogólnopolski konkurs „Tydzień Czystości Wód”;
- „Savoir-vivre na co dzień” – kultura wobec siebie i w miejscach publicznych.

Wychowawcy prowadzili niżej wymienione zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Rola współczesnej kobiety” - dyskusja z podopiecznymi;
- „Pozytywne wzorce zachowania”;
- „Nikotyna szkodzi zdrowiu- żyję bez uzależnień”;
- „Narkotyki – kształtowanie świadomego i zdrowego stylu życia”;
- „Stres i napięcie psychiczne, a sięganie po używki”;
- „Używki uzależniają”;
- „Dopalacze są” ;
- „Nie - alkoholowi, narkotykom”;
- „W zdrowym ciele, zdrowy duch”.

W świetlicy „Promyk” działania podejmowane przez wychowawców miały głównie na celu zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki, pomocy w nauce, utrwalenie nawyków edukacyjnych, wspieranie pozytywnych postaw społecznych oraz wzmocnienie wiary we własne możliwości i sprawczość.

Rok 2020 był rokiem pracy ukierunkowanej na wspieranie dzieci w okresie światowej pandemii koronawirusa. Należy podkreślić, że praca w świetlicach w stanie epidemii koronawirusa COVID - 19 prowadzona była zgodnie z wytycznymi GIS i opracowanymi dla ZPWDz procedurami. Wychowankowie oraz wychowawcy stosowali się do reżimu sanitarnego. Pomieszczenia świetlicy zostały wyposażone w informacje dotyczące potrzeby zachowania odpowiedniego dystansu oraz instrukcje postępowania w sytuacji podejrzenia zachorowania na COVID - 19, dezynfekcji rąk oraz obowiązku zakrywania ust i nosa. Pojemniki z płynem do dezynfekcji umieszczono przy wejściu do każdej świetlicy. Praca w świetlicach ZPWDz została zaplanowana w taki sposób, aby dzieci ograniczały wzajemne kontakty, ponadto na bieżąco prowadzono dezynfekcję pomieszczeń, sprzętów i materiałów.

Pomimo zawieszenia działalności placówek wsparcia dziennego priorytetem stało się utrzymanie z wychowankami i ich rodzicami kontaktu telefonicznego lub za pomocą innych komunikatorów. Wychowawcy podczas tych spotkań udzielali zdalnej pomocy w nauce i wsparcia emocjonalnego. Dzieciom z rodzin w trudnej sytuacji materialnej drukowano materiały potrzebne do wykonywania prac domowych i przekazywano zachowując reżim sanitarny. Dodatkowo, wychowawcy analizowali potrzeby dzieci oraz możliwości udzielenia wsparcia, przygotowywali materiały do prowadzenia zajęć, samodoskonalili się poprzez czytanie fachowej literatury oraz udział w szkoleniach on - line.

W wyniku działań i w miarę możliwości jednostki, ograniczonych stanem epidemii, zapewniona została opieka dla dzieci i pomoc w nauce. Placówki wsparcia dziennego, mimo napotkanych trudności oraz trwających obostrzeń związanych z epidemią, wywiązały się z nałożonych zadań, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców i dzieci, które potrzebowały wsparcia w trudnym czasie.

Rozliczenie finansowe

- Wynagrodzenia osobowe i umowy zlecenie (wychowawcy, pracownicy obsługi, obsługa BHP, usługi remontowo-naprawcze) - 255 012,00 zł
- Świadczenie dla pracowników nie zaliczane do wynagrodzeń - 486,00 zł
- Dodatkowe wynagrodzenie roczne - 19 000,00 zł
- Składki na ubezpieczenie społeczne - 43 498,80 zł
- Składki na fundusz pracy - 3 521,71 zł
- Zakup materiałów i wyposażenia (środki czystości, artykuły papiernicze, wyposażenie do kuchni i pomieszczeń świetlicowych, meble, sprzęt RTV, pomoce dydaktyczne) - 17 992,00 zł
- Zakup środków żywności dla dzieci uczęszczających na zajęcia do świetlicy, w ramach dożywiania - 5 548,36 zł
- Zakup energii elektrycznej do oświetlania i ogrzewania świetlicy - 17 528,97 zł
- Zakup usług telefonii komórkowej, stacjonarnej, internetu - 2 450,00 zł
- Zakup usług (znaczki, bilety na basen, kręgle, do kina, usługi medyczne, opłaty za gospodarowanie odpadami, wycieczki edukacyjne, wyjścia edukacyjne) - 14 691,50 zł
- Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 9 205,00 zł

- Szkolenia i koszty delegacji

- 7 053,84 zł

OGÓŁEM

395 988,18 zł

Zwrócono kwotę 27 011,82 zł

3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, składa się z 9 osób. W roku 2020 odbyły się 23 posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Komisji w szczególności należy:

- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń,
- przygotowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działają **3 zespoły robocze:**

1. **Zespół interwencyjno – motywacyjny** do prowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu i współuzależnionymi.
2. **Zespół ds. kontroli.**
3. **Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

W 2020 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 80 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, w tym:

- 58 – z Komendy Miejskiej Policji,
- 20 – od rodzin,
- 1 – z Sądu,

- 1 – od Grupy Roboczej z Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Porównanie liczby wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, które wpłynęły do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- w roku 2018 r. - 73 wnioski;
- w roku 2019 r. - 94 wnioski;
- w roku 2020 r. - 80 wniosków.

W roku 2020 odbyły się **22 posiedzenia Zespołu interwencyjno – motywacyjnego** do prowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu i współuzależnionymi. Ogółem, Zespół rozpatrzył 311 spraw. Członkowie zespołu przeprowadzali rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, uzależnionymi i członkami ich rodzin, jednocześnie badając sytuację pod względem używania przemocy wobec członków rodziny przez osobę uzależnioną. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Członkowie Zespołu wzięli również udział w 11 posiedzeniach Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich, podczas których rozpatrywane były wnioski MKRPA o zastosowanie wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Członkowie MKRPA brali także udział w posiedzeniach Grup Roboczych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, gdzie osoby doznające przemocy otrzymywali wsparcie i pomoc psychologiczną. W roku 2020 z Ośrodka Interwencji Kryzysowej wypłynęło 35 wniosków o delegowanie przedstawicieli MKRPA do prac grupy roboczej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Ostrołęce.

Na podstawie art. 18 ust.3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w 2020 r. MKRPA wydała 68 pozytywnych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z zasadami usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, przyjętymi uchwałą Rady Miasta Ostrołęki.

W placówkach ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych przeprowadzane są systematyczne kontrole. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad sprzedaży i

podawania napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz przestrzeganie nakazu zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu. W 2020 roku w punktach ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych, z zachowaniem reżimu sanitarnego związanych z epidemią COVID-19, Zespół ds. kontroli MKRPA przeprowadził 32 kontrole.

Z inicjatywy Przewodniczącego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, w 2020 roku kontynuowany był **projekt socjalny „PoRaDa”**, zapewniający nieodpłatną pomoc terapeutyczną i psychologiczną osobom z problemem uzależnienia od alkoholu oraz członkom ich rodzin.

Celem działalności projektu „PoRaDa” jest:

1. Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia dostępności do informacji o działaniach profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień.
2. Zwiększenie wiedzy i umiejętności mieszkańców Ostrołęki w obszarze rozwiązywania problemów związanych z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych, zażywaniem środków odurzających oraz stosowaniem przemocy domowej.
3. Zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających oraz osób współuzależnionych.

Punkt Informacyjno – Konsultacyjny prowadził działalność skierowaną szczególnie do osób:

- będących w kryzysie,
- uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających a także członków ich rodzin,
- doświadczających przemocy,
- stosujących przemoc.

Podczas działalności informacyjno – konsultacyjnej prowadzone były następujące działania:

- przeprowadzano wstępną diagnozę i ocenę sytuacji rodzinnej,

- udzielano konsultacji i porad psychologicznych, socjalnych oraz porad z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki,
- motywowano do podjęcia leczenia oraz kierowano do specjalistycznych placówek,
- udostępniano materiały edukacyjne i informacyjne,
- udzielano teleporad w okresie zagrożenia COVID – 19.

W 2020 roku z usług Punktu Konsultacyjnego „PoRaDa” skorzystało 107 osób, którym udzielono 849 porad. Spośród osób, którym udzielono porady, 11 osób zostało skierowanych na kursy i szkolenia, 1 osoba ukończyła szkolenie w Fundacji „Razem”, natomiast 4 osoby podjęły pracę.

Rezultatem prowadzonej działalności informacyjno – konsultacyjnej było:

1. Zwiększenie wiedzy mieszkańców Ostrołki w zakresie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych oraz przyjmowania środków psychoaktywnych oraz przyczyn i skutków stosowania przemocy w rodzinie i środowisku lokalnym.
2. Ułatwienie mieszkańcom dostępu do informacji o podejmowanych działaniach profilaktycznych, edukacyjnych w obszarze rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych oraz stosowania przemocy.
3. Pomoc i wsparcie psychologiczne osób nieporadnych życiowo, m. in. kierowanie do różnych instytucji, pomoc w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomoc w znalezieniu pracy, stażu, odpowiednich zajęć terapeutycznych w przypadku dzieci oraz psychoterapeutycznych w przypadku młodzieży.
4. Zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz stosujących przemoc i doznających przemocy.

W 2020 roku, w ramach pomocy osobom bezdomnym z problemem alkoholowym, z inicjatywy Przewodniczącego MKRPA, prowadzone były działania pod nazwą „**Streetworker**”, którego celem była:

- aktywizacja osób bezdomnych z problemem alkoholowym przebywających w miejscach niemieszkalnych, poprzez informowanie i udzielanie niezbędnej pomocy w miejscach ich zamieszkania lub przybywania,
- motywowanie osób bezdomnych do zmiany stylu i sposobu życia,

- zwiększenie świadomości w zakresie profilaktyki, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
- zredukowanie zagrożenia utraty zdrowia i życia osób bezdomnych z problemem alkoholowym,
- poprawa jakości życia oraz wzbudzenie motywacji do zmiany sposobu życia osób bezdomnych z problemem alkoholowym przebywających w miejscach niemieszkalnych,
- pomoc w przetransportowaniu lub wzywaniu pomocy medycznej do osób pozostających w kryzysie bezdomności, które wymagały pomocy medycznej,
- pomoc w uzyskaniu informacji na temat świadczeń socjalnych.

Wspólnie ze streetworkerem, teren miasta patrolował oraz udzielał wsparcia osobom w kryzysie bezdomności Przewodniczący MKRPA. Ogółem z 15 osobami bezdomnymi przeprowadzono 54 rozmowy. Podczas spotkań przeprowadzane były rozmowy motywujące – wspierające na temat zmiany stylu i sposobu życia, na wspólnie ustalonych „warunkach” oraz przekazywane były informacje na temat możliwych form wsparcia instytucjonalnego. Streetworker docierał do osób bezdomnych, przebywających w specyficznym środowisku, w miejscach niemieszkalnych takich jak: dworce, działki, miejsca na obrzeżach miasta. Streetworker był łącznikiem pomiędzy osobami spotkanymi na ulicy, a ośrodkami świadczącymi pomoc socjalną. Osoby bezdomne czują opór przed pójściem do placówek instytucjonalnych, ponieważ sytuacja w jakiej się znajdują wywołuje w nich lęk oraz trudności adaptacyjne. Osobom bezdomnym udzielana była również pomoc rzeczowa w postaci żywności oraz odzieży.

W 2020 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniowała wnioski, skierowane do Prezydenta Miasta Ostrołęki, o dofinansowanie działań profilaktycznych:

- 14 ostrołęckich szkół (podstawowych, liceów oraz szkół zawodowych) o dofinansowanie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w kwocie 50.400,00 zł,
- Międzyszkolnego Klubu Kyokushin Karate o dofinansowanie wyjazdu dzieci i młodzieży na Zimową Szkołę Karate w kwocie 400,00 zł,

- Stowarzyszenia Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” o dofinansowanie X Ostrołęckich Spotkań Trzeźwościowych w kwocie 1.800 zł,
- Radia OKO Sp. z o. o. o sfinansowanie działań profilaktycznych w formie audycji radiowych w kwocie 1850,00 zł,
- Stowarzyszenia Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” o dofinansowanie Rodzinnego Pikniku „Niedziela bez uzależnień” w kwocie 500,00 zł,
- Międzyszkolnego Klubu Kyokushin Karate o dofinansowanie Letniej Szkoły Karate w kwocie 350,00 zł,
- Stowarzyszenia Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” o dofinansowanie konkursów profilaktycznych organizowanych w Dniu Dziecka w kwocie 350,00zł,
- Ostrołęckiego Centrum Kultury o ufundowanie nagrody za najlepszy film poruszający tematykę patologii społecznych i problemów uzależnień, na XXII Ogólnopolskim Festiwalu Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła 2020”, który odbył się w dniach 5 – 6 grudnia br. w Kinie „Jantar” w kwocie 1.500,00 zł.

Z inicjatywy Przewodniczącego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzonych przez Komisję, realizowana była akcja wywieszania plakatów pt.: „Stop po alkoholu nie wsiadam za kierownicę!”, „Stop przemocy w rodzinie!, Stop FAZ. Za mali by pić!” w ostrołęckich zakładach pracy, placówkach oświatowych, na plaży miejskiej oraz na przystankach autobusowych MZK. Kampania skierowana była do osób dorosłych, młodzieży i dzieci.

Prezydent Miasta objął patronatem oraz sfinansował kampanię profilaktyczną, zainicjowaną przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w formie audycji radiowych.

Ponadto, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przekazała materiały szkoleniowo – edukacyjne, plakaty, broszury, ulotki, które otrzymała z Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w Warszawie oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkom zlokalizowanym na terenie miasta Ostrołęki:

- 1) 7 szkołom podstawowym,
- 2) 3 liceom,
- 3) 4 szkołom zawodowym,

- 4) Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie,
- 5) Ośrodkowi Interwencji Kryzysowej,
- 6) Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- 7) Placówce Pieczy Zastępczej „Korczakówka”,
- 8) Zespołowi Placówek Wsparcia Dziennego,
- 9) Ośrodkowi Terapii Uzależnień,
- 10) Radzie Seniorów.

Placówki oświatowe oraz miejskie instytucje, celem wykorzystania podczas prowadzenia zajęć i warsztatów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, inicjowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, otrzymały m. in. następujące materiały szkoleniowo – edukacyjne:

- Alkohol to zawsze ryzyko.
- Mądra ochrona – mniejsze ryzyko.
- Zrozumieć profilaktykę – przewodnik dla nauczycieli.
- Nie piję – bo tak.
- Jak nauczyć nastolatka radzenia sobie z presją rówieśniczą dotyczącą alkoholu.
- Rodzice a alkohol. Jak być dobrym wzorem dla nastolatka.
- Jak i gdzie szukać pomocy. Poradnik dla rodziców i opiekunów nastolatka.
- Dobre wsparcie plus rozważna kontrola. Zrozumieć nastolatka.
- Alkohol i młodzież.
- Jak alkohol wpływa na mózg nastolatka.
- Alkohol a ciąża.
- Alkohol w organizmie kierowcy.
- Alkohol a funkcjonowanie rodziny.
- Narkotyki – sygnały ostrzegawcze.
- Co chroni dzieci i młodzież przed sięganiem po narkotyki.

- Nowe substancje psychoaktywne w Europie. Skala zjawiska i przeciwdziałanie.
- Zazywanie substancji psychoaktywnych w okresie dorastania. Zrozumieć i pomóc rodzinie z dzieckiem zazywającym substancje psychoaktywne.
- Poradnik w formie ulotki „Postępowanie w sytuacji kiedy dziecko zazywa narkotyki”.
- Poradnik dla rodziców i profesjonalistów - „Masz we mnie wsparcie”.
- Standardy profilaktyki.

Materiały szkoleniowo - edukacyjne, według sporządzonego harmonogramu, zostały przekazane w miesiącu październiku 2020 r.

IV. Realizacja edukacyjnych programów profilaktycznych

Do zadań własnych gminy należy między innymi prowadzenie w szkołach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych. W związku z powyższym, w 2020 roku Prezydent Miasta Ostrołęki na realizację ww. zadań, przyznał środki finansowe w kwocie **58.200,00 zł**.

Poszczególnym szkołom przyznano następujące środki finansowe:

1) Szkole Podstawowej Nr 1 - **kwotę 2.500,00 zł** z przeznaczeniem na realizację szkolenia dla rodziców nt. „Zagrożenia w cyberprzestrzeni oraz szkodliwość palenia e-papierosów”. Projekt nie został zrealizowany z uwagi na pandemię COVID.

kwota wydatkowana - 0,00 zł

2) Szkole Podstawowej Nr 2 - **kwotę 5.100,00 zł** z przeznaczeniem na zakup: materiałów potrzebnych do prowadzenia zajęć profilaktycznych, filmów profilaktycznych, gier edukacyjno – terapeutycznych.

kwota wydatkowana – 5.100,00 zł

3) Szkole Podstawowej Nr 3 **przyznano kwotę 1. 500,00 zł** z przeznaczeniem na projekt - Rajd pieszy „Wolność od uzależnień”. Projekt nie został zrealizowany.

kwota wydatkowana - 0,00 zł

4) Szkole Podstawowej Nr 4 **przyznano kwotę 5.000,00 zł** z przeznaczeniem na warsztaty: „Przeciwdziałanie przemocy, rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy. Odmawianie w sytuacjach trudnych”, „Przeciwdziałanie uzależnieniom- Człowiek za burtą”.

kwota wydatkowana - 5.000,00 zł

5) Szkole Podstawowej Nr 5 **przyznano kwotę 5.850,00 zł** z przeznaczeniem na warsztaty nt. „Cyberprzemoc i jak na nią reagować”; cykl spotkań profilaktycznych dla uczniów, nauczycieli i rodziców z terapeutą, autorem książek i poradników dotyczących uzależnień; Rodzinny konkurs plastyczny „Nie wszystko przyjmuję!!! Myślę i weryfikuję!!!”. Warsztaty nt. „Cyberprzemoc i jak na nią reagować” ze względu na pandemię COVID nie zostały zrealizowane.

kwota wydatkowana - 4.199,67 zł

kwota niewydatkowana - 1.650,33 zł

6) Szkole Podstawowej Nr 6 **przyznano kwotę 3.300,00 zł** z przeznaczeniem na warsztaty profilaktyczne dla uczniów „Przemoc i agresja słowna”. Warsztaty nie zostały zrealizowane ze względu na pandemię COVID.

kwota wydatkowana - 0,00 zł

7) Szkole Podstawowej Nr 10 **przyznano kwotę 4.200,00 zł** z przeznaczeniem na programy profilaktyczne: „Cukierki”, „Przyjaciele Zippiego”.

kwota wydatkowana – 4.170,69 zł

kwota niewydatkowana - 29,31 zł

8) I Liceum Ogólnokształcącemu **przyznano kwotę 1.800,00 zł** z przeznaczeniem na warsztaty profilaktyczne dla uczniów „Profilaktyka zażywania przez młodzież substancji psychoaktywnych” w ramach Programu Profilaktycznego „Wybierz sam”; spotkanie profilaktyczne dla rodziców pt. „Presja rodzicielska i jej rola w procesie wychowywania młodzieży”.

kwota wydatkowana – 1.800,00 zł

9) II Liceum Ogólnokształcącemu **przyznano kwotę 4.100,00 zł** z przeznaczeniem na programy profilaktyczne: „Życie w zgodzie i radości”, „W sieci”, „Odczuwaj, Ufaj, Mów”, „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia”, NOE I, NOE II.

kwota wydatkowana – 4.100,00 zł

10) III Liceum Ogólnokształcącemu **przyznano kwotę 11.250,00 zł** z przeznaczeniem na program profilaktyczny „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia”. Projekt nie został zrealizowany ze względu na pandemię COVID.

kwota wydatkowana - 0,00 zł,

11) ZSZ Nr 1 **przyznano kwotę 5.000,00 zł** z przeznaczeniem na szkolenie Rady Pedagogicznej z zakresu profilaktyki uzależnień oraz Koncert profilaktyczny. Koncert profilaktyczny nie został zrealizowany z uwagi na zawieszenie zajęć stacjonarnych.

kwota wydatkowana – 2.659,00 zł

kwota niewydatkowana - 2.341,00 zł

12) ZSZ Nr 2 **przyznano kwotę 5.000,00 zł** z przeznaczeniem na program profilaktyczny NOE 1; warsztaty profilaktyczne: „Bezpieczne serwisy społecznościowe”, „Marihuana – fakty bez mitów”, „Bawię się bezpiecznie i mądrze”; szkolenie dla rodziców „Kiedy i dlaczego dzieci ryzykują”.

kwota wydatkowana – 5.000,00 zł

13) ZSZ Nr 3 **przyznano kwotę 2.690,00 zł** z przeznaczeniem na: warsztaty dla uczniów „W sidłach uzależnień”; szkolenie dla rodziców „Ochrona młodego człowieka przed sidłami uzależnień”; szkolenie nauczycieli „Miej oczy szeroko otwarte - pierwsze symptomy uzależnień”; happening profilaktyczny; konkurs profilaktyczny dla młodzieży. Działania profilaktyczne z uwagi na pandemię COVID nie zostały zrealizowane.

kwota wydatkowana - 0,00 zł

14) ZSZ Nr 4 **przyznano kwotę 3.600,00 zł** z przeznaczeniem na projekt profilaktyczny „Stop przemocy”, Arteterapia przez sztuki plastyczne - świąteczny projekt plastyczny, Konkurs fotograficzno-literacki „Moje hobby – dlaczego warto ?”,

kwota wydatkowana – 3.598,23 zł

kwota niewydatkowana - 1,77 zł

W związku z rządowymi zakazami, obostrzeniami i nakazami związanymi z epidemią, spośród czternastu szkół, pięć szkół nie zrealizowało zaplanowanych działań profilaktycznych ze środków przyznanych przez Prezydenta Miasta Ostrołęki. W dwóch szkołach działania profilaktyczne przeprowadził Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce: w ZSZ Nr 3 zajęcia dla uczniów na temat „Uzależnienia a przemoc w rodzinie”, natomiast w III LO zajęcia dla uczniów „Uzależnienia a agresja”.

Z ogólnej kwoty 58.200,00 zł, przyznanej szkołom na realizację zadań profilaktycznych, **wydatkowano kwotę 35.627,59 zł, kwota niewydatkowana wyniosła 22.572,41 zł.** Łącznie w działaniach profilaktycznych realizowanych w ostrołęckich szkołach,

ze środków przyznanych przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, udział wzięło 1970 uczniów, 111 rodziców oraz 195 nauczycieli.

Dodatkowo Miasto Ostrołęka włączyło się do współorganizacji wypoczynku zimowego i letniego, w formie dofinansowania półferii zimowych i półkolonii letnich dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna forma aktywnego wypoczynku w mieście. W trakcie spotkań, m. in. pogłębiali swoją wiedzę z zakresu zagrożeń płynących z używania środków psychoaktywnych.

Prezydent Miasta Ostrołęki był współorganizatorem XXII Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła 2020”, na którym prezentowano filmy poruszające tematykę patologii społecznych i problemów uzależnień. Projekt został dofinansowany kwotą 1.500,00 zł, ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych

Prezydent Miasta Ostrołęki systematycznie wspiera działania ostrołęckich grup trzeźwościowych, realizowane m. in. przez Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia”, „Bractwo Trzeźwości” i inne, które promują trzeźwość i zdrowy styl życia, poprzez krzewienie kultury życia, zabawy bez alkoholu oraz wzmacnianie więzi rodzinnych i międzyludzkich.

Ponadto, Prezydent Miasta Ostrołęki, mając na celu podniesienie jakości udzielanej specjalistycznej pomocy terapeutycznej oraz wzmożenie działań, podpisał umowę na prowadzenie pracy profilaktycznej z osobami uzależnionymi, w tym: z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej; z osobami zgłaszającymi się po pomoc do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce; z osobami bezdomnymi w Noclegowni dla Osób Bezdomnych, (prowadzonej przez MOPR); a także z osobami uzależnionymi zgłaszającymi się po pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce. W OIK udzielono 726 porad, w DPS – 132 porad, w Noclegowni – 88 porad, w MOPR – 166 porad.

Prezydent Miasta Ostrołęki realizując zadanie dotyczące zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w 2020 roku kontynuował realizację przeprowadzenia „Superwizji klinicznych” dla 9 pracowników Ośrodka Terapii Uzależnień w Ostrołęce, która jest bardzo ważnym elementem doskonalenia w pracy zawodowej terapeuty uzależnień i pozwala na uzyskanie wyższego poziomu leczenia pacjentów uzależnionych i członków ich rodzin.

Prezydent Miasta dofinansował również projekt „PoRaDa”, zapewniający pomoc terapeutyczną osobom z problemem uzależnienia od alkoholu oraz członkom ich rodzin”,

skierowany do mieszkańców miasta Ostrołęki zagrożonych, bądź dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w rodzinie. Inicjatorem projektu był Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a realizacja odbywała się w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Ostrołęce. Ogółem, z porad specjalistów skorzystało **107 osób**.

V. Zlecenie zadań publicznych w ramach programu Profilaktyki

W 2020 r. na realizację zadań publicznych, zleconych w ramach konkursu ofert, przekazano środki finansowe **w wysokości 180.460 zł** na następujące zadania:

- 1) Na zadanie: „Działalność informacyjna i edukacyjna na temat zdrowotnych i społecznych skutków używania środków psychoaktywnych” udzielono wsparcia dla:
 - Stowarzyszenia Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce – 16.200 PLN,
 - Centrum Edukacji Medialnej SPESMEDIAGROUP w Łomży, Oddział w Ostrołęce - 8.000 PLN,
- 2) Na zadanie: „Wspieranie realizacji programów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych” udzielono wsparcia dla:
 - Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce – 25.000 PLN,
 - Stowarzyszenia Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” –12.300 PLN,
 - Stowarzyszenia Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” –17.360 PLN,
 - Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” –2.700 PLN,
 - Związku Harcerstwa Polskiego Komendy Hufca w Ostrołęce –12.000 PLN,
 - Stowarzyszenia Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce – 25.000 PLN,
- 3) Na zadanie: „Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawiskom patologicznym poprzez realizację programów profilaktycznych pt. „Bezpieczne wakacje w mieście i plenerze” skierowanych do dzieci i młodzieży w okresie letnim - ” udzielono wsparcia dla:
 - Związku Harcerstwa Polskiego Komendy Hufca w Ostrołęce –15.000 PLN,
 - Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Oddział Powiatowy w Ostrołęce – 32.900 PLN,
 - Caritas Diecezji Łomżyńskiej w Łomży – 14.000 PLN.

Zestawienie porównawcze z lat 2018 – 2020 - zlecenie zadań publicznych w ramach programu Profilaktyki – w ramach otwartego konkursu ofert:

1. w roku 2018 - 214.000 PLN

2. w roku 2019 - 206.450 PLN
3. w roku 2020 - 180.460 PLN

VI. Analiza z wykonania budżetu – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Paragraf 4170

Plan: 143.700,00 zł Wykonanie: 108.460,00 zł Pozostało: 35.240,00 zł

- wynagrodzenia MKRPA - **104.520,00 zł**
- wynagrodzenie streetworkera - **1.440,00 zł**
- wynagrodzenie biegłego - psychiatry - **1.250,00 zł**
- wynagrodzenie biegłego - psychologa - **1.250,00 zł**

Paragraf 4210

Plan: 60.000,00 zł Wykonanie: 31.659,31 zł Pozostało: 28.340,69 zł

- zakup materiałów na potrzeby współorganizacji spotkań, konkursów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - **730,00 zł**
- zakup materiałów niezbędnych przy organizacji konferencji organizowanej z KMP pt. „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” - **8.010,99 zł**
- zakup toneru do drukarki MKRPA - **165,00 zł**
- zakup materiałów i wyposażenia dla Ośrodka Leczenia Uzależnień w Łomży - **3.000,00 zł**
- zakup materiałów i wyposażenia dla Ośrodka Leczenia Uzależnień w Przasnyszu - **2.000,00 zł**
- zakup apteczki dla streetworkera - **49,82 zł**
- zakup wyposażenia dla Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce - **12.534,25 zł**
- zakup środków ochronnych dla MKRPA w związku z epidemią COVID-19 - **809,25 zł**
- zakup wyposażenia dla Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego w Ostrołęce - **4.360,00 zł**

Paragraf 4220

Plan: 5.000,00 zł **Wykonanie: 00,00 zł** **Pozostało: 5.000,00 zł**

Paragraf 4240

Plan: 500,00 zł **Wykonanie: 00,00 zł** **Pozostało: 500,00 zł**

Paragraf 4300

Plan: 106.460,00 zł **Wykonanie: 96.168,86 zł** **Pozostało: 10.291,14 zł**

- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - **750,00 zł**
- współorganizacja imprez propagujących życie w trzeźwości - **1.800,00 zł**
- dofinansowanie superwizji klinicznej dla pracowników OTU w Ostrołęce - **600,00 zł**
- szkolenie dla członków MKRPA - **2.029,00 zł**
- naprawa drukarki MKRPA - **73,80 zł**
- dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się profilaktyką

i leczeniem uzależnień - **3.020,00 zł**

- wynagrodzenie terapeuty uzależnień - **78.640,00 zł**
- druk zaproszeń na konferencję pt. „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” - **387,45 zł**
- koszty transportu - **180,69 zł**
- zakup legitymacji dla członków MKRPA - **172,20 zł**
- współorganizacja Pikniku Rodzinnego „Niedziela bez uzależnień” - **500,00 zł**
- akcje profilaktyczne: „ Mam dla kogo żyć!”; „Stop po alkoholu nie wchodzę do wody!”; „ Stop po alkoholu nie wsiadam za kierownicę!”; „Stop przemocy w rodzinie!”; „Stop FAZ. Za mali by pić!!” prowadzone przez MKRPA - **6.515,72 zł**
- współorganizacja OFFA „Filmowe Zwierciadła 2020” - **1.500,00 zł**

Paragraf 4610

Plan: 18.000,00 zł **Wykonanie: 5.367,32 zł** **Pozostało: 12.632,68 zł**

- opłata od wniosku do sądu i za opinie biegłych kwota - 6.700,00 zł,
(zwrot przez Sąd pobranych zaliczek 1.332,68 zł), **kwota wydatkowana - 5.367,32 zł**

Paragraf 4700

Plan: 7.508,00 zł **Wykonanie: 00,00 zł** **Pozostało: 7.508,00 zł**

OGÓŁEM: 241.655,49 zł + dotacje 180.460,00 = 422.115,49 zł

Na zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom dwie jednostki miejskie wydatkowały środki finansowe w wysokości:

1. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego - świetlice przy ul. gen. Józefa Hallera 13, Pl. Dworcowym 4, ul. gen. Z. Padlewskiego 51 B – **395.988,18 zł.**
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej na prowadzenie działalności na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w tym zapewnienie schronienia - **139.999,90 zł.**

VII. Cele i wskaźniki Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Z analizy wskaźników wynika, że realizacja celów ustalonych przez Miasto Ostrołęka na 2020 rok w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, przedstawia się następująco:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Wskaźniki osiągnięcia celu nr 1:

- liczba pracowników lecznictwa odwykowego, którzy podnieśli swoje kwalifikacje – 9 osób, (2019 r. - 9 osób),
- liczba grup samopomocowych działających na terenie miasta Ostrołęki – 6 grup, (2019 r. - 10 grup),
- liczba mieszkańców Ostrołęki, którzy ukończyli leczenie odwykowe – 15 osób, (2019 r. - 35 osób),
- liczba osób, które skorzystały z pomocy psychologicznej i profilaktycznej w MOPR – 107 osób,

- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia celu nr 2:

- liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą – 311, (2019 r. - 279),
- liczba specjalistów pracujących z osobami z rodzin z problemem uzależnienia i przemocy – 22 osoby, (2019 r. - 22 osoby),
- liczba placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Ostrołęki – 7, (2019 r. - 7),
- liczba grup wsparcia funkcjonujących na terenie Ostrołęki – 7 grup, (2019 r. - 4),

- liczba dzieci uczęszczających na zajęcia do placówek wsparcia dziennego – 196, (2019 r. - 219),
- liczba osób objętych specjalistyczną pomocą z powodu przemocy domowej – 447 osób, (2019 r. - 307).

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Wskaźniki osiągnięcia celu nr 3:

- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - 2.272 uczniów, (2019 r. - 5.701),
- liczba dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią, w tym alkoholizmem biorąca udział w różnych formach wypoczynku letniego – 197 osób, (2019 r. - 434),
- liczba młodzieży biorąca udział w profilaktyce alkoholowego zespołu płodowego kobiet w ciąży FAS – 0 uczniów, (2019 r. - 0),
- liczba i rodzaj kampanii z zakresu uzależnień, w których uczestniczył samorząd - 1 kampania, (2019 r. - 1),
- liczba osób uczestniczących w kursach i szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy - 63 osoby, (2019 r. - 44),
- liczba sprzedawców uczestniczących w szkoleniach z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym - 50 osób, (2019 r. - 0).

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu nr 4:

- liczba podmiotów uprawnionych realizujących zadania określone w niniejszym programie, w formie zlecenia, na podstawie otwartego konkursu ofert - 9 podmiotów, (2019 r. - 12),
- liczba umów podpisanych z podmiotami uprawnionymi realizującymi zadania określone w niniejszym programie, w formie zlecenia, na podstawie otwartego konkursu ofert - 13 umów, (2019 r. - 16).

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Wskaźniki osiągnięcia celu nr 5:

- liczba interwencji powodujących cofnięcie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w związku z naruszeniem przepisów prawa - 0 interwencji, (2019 r. - 0),
- liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych - 155 punktów, (2019 r. - 154),
- liczba kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych - 32 kontrole (2019 r. - 113),

6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i dofinansowanie centrów integracji społecznej.

Wskaźniki osiągnięcia celu nr 6:

- liczba osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej - 0 osób, (2019 r. - 0),
- liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej - 0 osób, (2019 r. - 0),
- liczba osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu, biorących udział w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej realizujących program wychodzenia z bezdomności - 0 osób, (2019 r. - 2 osoby).

VIII. Wnioski:

- 1) Widoczny jest spadek liczby osób, które ukończyły leczenie odwykowe w 2020 r. - o 20 osób w stosunku do 2019 r.
- 2) Wzrosła liczba rodzin objętych pomocą ze względu na problemy alkoholowe w rodzinie – 32 rodziny więcej w stosunku do 2019 r.
- 3) Spadła liczba dzieci uczęszczających do wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych, działających na terenie Ostrołęki – 32 dzieci mniej niż w 2019 r.
- 4) Wzrosła liczba osób objętych specjalistyczną pomocą z powodu przemocy domowej o 140 osób.
- 5) Zmniejszyła się liczba uczniów uczestniczących w programach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych o 3.429 osób.
- 6) Zmniejszyła się, o 237 osób, liczba dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologią, która uczestniczyła w różnych formach wypoczynku.

- 7) Zwiększyła się liczba osób przeszkolonych z zakresu profilaktyki o 19 osób.
- 8) Zmniejszyła się o 3 liczba uprawnionych podmiotów, które na zlecenie Miasta realizowały zadania publiczne.
- 9) Widoczny jest znaczny spadek kontroli przeprowadzonych przez MKRPA w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – 81 kontroli mniej niż w 2019 r.

Dane wykazane w informacji z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi za 2020 r. jednoznacznie wskazują, że stan epidemii miał znaczący, negatywny wpływ na realizację zadań z zakresu działań profilaktycznych w szkołach oraz wzrost problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i przemocą w rodzinie.

IX. Podsumowanie

Na podstawie informacji z części dotyczącej wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych można sformułować następujące wnioski:

1. Należy ściśle współpracować z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie m. in. przestrzegania zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
2. Kontynuować współpracę z Komisją, Strażą Miejską oraz Komendą Miejską Policji w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz realizacji zadań profilaktycznych:

1. Wspierać działania Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny, w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dzieci ze środowisk zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym.
2. Wspierać, w tym finansowo, różnorodne formy pracy z dziećmi i młodzieżą w

szkołach i placówkach oświatowych, promujące życie wolne od uzależnień.

3. Współpracować z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, działającymi w obszarze profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom, w celu ukazania dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym wartości życia, które nie jest niszczone przez substancje psychoaktywne.
4. Wspierać placówki leczenia odwykowego w realizacji ich zadań.
5. Wspierać działania jednostek udzielających pomocy osobom z problemem uzależnień oraz ich rodzinom.